

การแต่งกาย

การแต่งกายของชาวไทยวน จากการที่ชาวไทยวนบ้านหนองกระเปียนได้ย้ายถิ่นฐานมาจากอำเภอเสาให้ จังหวัดสระบุรี การจะรู้เรื่องราวความเป็นมาในอดีตจากจิตรกรรมที่มีอายุราวหนึ่งศตวรรษก่อนในชุมชนไทยวนที่วัดสมุหประดิษฐาราม อำเภอเสาให้ จังหวัดสระบุรี สะท้อนให้เห็นลักษณะความเป็นพื้นเมืองของชุมชนไทยวนที่อำเภอเสาให้ในอดีตมากมาย เช่น การแต่งกาย อาคารบ้านเรือน ประเพณี สิ่งแวดล้อม อาชีพ เป็นต้น

สำหรับการแต่งกายของชาวไทยวน อ.เสาให้เมื่อกว่าหนึ่งศตวรรษก่อนที่ปรากฏในภาพนั้นมีลักษณะการแต่งกายดังต่อไปนี้

หญิงสาวไว้ผมยาวเกล้ามวย ตกแต่งผมโดยใช้ดอกไม้ไหวหรือปิ่นปักผม นุ่งผ้าชิ้นคล้ายจีบหน้านาง ผ้าชิ้นมีลวดลายเป็นริ้วตามขวาง ต่อหัวชิ้น ส่วนหัวชิ้นและตีนชิ้นทอลวดลายคล้ายๆกัน หม่มผ้าสไบบางๆ ปิดถันบางครั้งจะใช้สร้อยสังวาลคล้องทับสไบเพื่อความงดงาม ผ้าที่ใช้เป็นผ้าชิ้นที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวไทยวนที่หญิงไทยวนใช้นุ่งในชีวิตประจำวัน และเป็นผ้าที่ทอใช้เอง ซึ่งเรียกว่า ชิ้นขาวเหนือ ชิ้นไก และชิ้นมุก

ผู้ชายไว้ผมทรงมหาดไทย ไม่สวมเสื้อ นุ่งผ้าโจงกระเบนสีพื้นค่อนข้างเข้ม เช่นสีดำ สีเขียว สีกรมท่า สีนํ้าตาลใช้ผ้าขาวม้าเคียนเอวผูกเป็นปมทำนองผ้าเกี้ยว

การทอผ้า

การทอผ้าเมื่อก่อนนั้นจะใช้วิธีการตัดเย็บเอง โดยการปั่นฝ้ายทอและนำไปย้อมสีธรรมชาติสีดำ และสีแดง ซึ่งสีแดงทำมาจากเปลือกมะตู และได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในเรื่องของการทอผ้าตัดผ้าและเย็บผ้า ลายของผ้านั้นไม่มีเป็นสีพื้นไม่มีลวดลายโดดเด่นมีทั้งมีตีนผ้าและไม่มีตีนผ้า เสื้อผ้าที่ตัดเย็บเองจะใส่สำหรับทำงาน ส่วนเสื้อผ้านั้นสวยงามนั้นซื้อใส่ไว้ไปทำบุญ ชาวบ้านที่เป็นผู้หญิงที่ย้ายถิ่นฐานมาจะพกกระดุมเสื้อที่ทำเองมาจากจังหวัดสระบุรี ติดตัวมาด้วย ซึ่งกระดุมเป็นลักษณะตะกั่ว ผสมเงิน ซึ่งเป็นกระดุมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ(จากล้านนา) นำมาติดเสื้อที่ตัดเย็บเอง

วัดพระทองกระบือเขียง กลุ่มวัฒนธรรมอรวรรณไทยวน

ตำบลหนองกระเปียน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ประวัติวัดของกระเปียง

วัดหนองกระเปียง เป็นวัดที่เก่าแก่วัดหนึ่งในตำบลหนองกระเปียง ได้ชื่อวัดตามชื่อของหมู่บ้านที่มีต้นกระเปียงใหญ่ มีสภาพพื้นที่เป็นหนองน้ำ ซึ่งมีประวัติความเป็นมาดังนี้

วัดหนองกระเปียง ตั้งอยู่เลขที่ ๕๐ หมู่ ๙ บ้านหนองกระเปียง อำเภอบ้านหมี่ จ.ลพบุรี สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย มีที่ดินตั้งวัดเนื้อที่ ๒๑ ไร่ ๒ งาน ๒๕ ตารางวา สร้างขึ้นเป็นวัดนับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๕ โดยมีนายคำมี นายโพรย มั่นเจริญและนายหยา ภิรมยา ร่วมกับชาวบ้านดำเนินการจัดสร้างวัดขึ้น ระยะเวลาแรกๆ ไม่ค่อยจะมีคนมา เพราะมีพระสงฆ์อยู่จำพรรษาน้อย ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาวันที่ ๑๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๓ ผูกพันสีมา เมื่อวันที่ ๑๔ ก.พ ๒๕ ทางวัดได้เปิดสอนพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๐๗ มีโรงเรียนประถม ศึกษาของทางราชการตั้งอยู่ที่วัดนี้และเป็นศูนย์ศึกษาพุทธศาสนาวันอาทิตย์และยังเป็นสนามสอบธรรมศึกษาประจำตำบลด้วย

กลุ่มวัฒนธรรมชาวไทยวน บ้านหมี่ของกระเปียง

คนยวนที่เป็นหัวหน้าหมู่คนยวน จากเชียงใหม่ มาครั้งโน้นที่มีชื่อจดจำเล่าขานกันมาถึงทุกวันนี้ มี

๓ คน คือ ปู่เจ้าฟ้า ได้นำบริวารมาตั้งบ้านเรือนอยู่ที่บ้านเจ้าฟ้า และทุกวันนี้ที่บ้านเจ้าฟ้าก็มีศาลของปู่เจ้าฟ้าตั้งอยู่ เมื่อถึงวันสงกรานต์ชาวบ้านจะเชิญวิญญาณปู่เจ้าฟ้ามาประทับทรงให้ลูกหลานรดน้ำดำหัว ท่านก็จะให้ศีลให้พร และพยากรณ์เหตุการณ์บ้านเมืองให้ทราบ ปู่เจ้าฟ้ามีน้องชายคนหนึ่งชื่อว่า หนานต๊ะ นำบริวารมาตั้งบ้านเรือน อยู่ที่บ้านสิบตะ (ปัจจุบันเรียกว่าบ้านสวนดอกไม้ อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี) เล่ากันมาว่าหนานต๊ะผู้นี้เป็นผู้มีอาคมขลังมากและรบเก่งสามารถเอาเต่าปูนยกขึ้นรับลูกธนูที่ศัตรูยิงมาได้ หัวหน้าที่นำหมู่คนยวนอพยพมา ครั้งนั้นอีกท่านหนึ่งชื่อว่าปู่คัมภีร์ได้นำบริวารตั้งบ้านเรือนอยู่ที่บ้านไผ่ล้อม และได้รับการแต่งตั้งให้เป็นหัวกองโค ในสมัยรัชกาลที่ ๒ ท่านได้รับแต่งตั้งให้เป็นเจ้าเมืองสระบุรี มีบรรดาศักดิ์ว่าพระยารัตนกาศ

การตั้งถิ่นฐาน

การตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยวน บ้านหนองกระเปียง อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

จากการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม ประชากรไทยวนได้เพิ่มขึ้นตามลำดับและได้อพยพออกไปบุกเบิกที่ทำกินใหม่ มีการตั้งถิ่นฐานบริเวณลุ่มน้ำอาศัยอยู่บริเวณโคกสูง น้ำส่วนใหญ่ไหลหลากไม่ท่วมห่างไกลแ่งน้ำประมาณ ๔ กม. ในสมัยก่อนเป็นป่าเป็นดง ภูเขาแฝก แควนี้มียวนมาจากป่าคาบ้านยางหนองไผ่ใต้ จังหวัดสระบุรี โดยเฉพาะการตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยวน บ้านหนองกระเปียง อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี มีนายยา ภิรมย์ยา เป็นคนกลุ่มแรกและเป็นตระกูลแรกของหมู่บ้านที่ย้ายมาจากอำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี ปัจจุบันชาวบ้านหนองกระเปียงยังมีการติดต่อกับถิ่นฐานเดิม นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ที่ย้ายถิ่นฐานจากอำเภอเสาไห้ มาที่หมู่บ้านหนองกระเปียงโดยตรง ได้แก่ นายเต๋อย ปาศรีวงษ์ นายหลาย ภูมิโชนก นายดี ปาศรีวงษ์ ในการบุกเบิกพื้นที่ใหม่นี้ ผู้หญิงให้เดินทางด้วยการนั่งรถไฟจากสถานีรถไฟบ้านหมี่ จังหวัดสระบุรี ถึงสถานีรถไฟบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ประมาณ ๑ ชั่วโมง ส่วนผู้ชายเดินทางโดยการใช้เกวียนขนสัมภาระมาที่บ้านหนองกระเปียง ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๒ คืน